

УДК 340.15(477):005.44

ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

О. О. СИДОРЕНКО,

канд. юрид. наук,
асистент кафедри теорії держави і права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків
e-mail: olga.ales@mail.ru
ORCID 0000-0003-0485-6431

Розглянуто сутність глобалізаційних процесів, їх вплив на утворення та реалізацію права. Виявлено закономірності розвитку правової системи України, а також позитивні й негативні наслідки глобалізації для держави в цілому.

Ключові слова: глобалізація; система права; глобалізаційні процеси; міжнародне право.

Постановка проблеми. Глобалізація як явище є універсальним за своєю природою і характером феноменом, що охоплює не лише світову економіку, фінанси, засоби масової інформації, де виявляється в найбільш розгорнутому вигляді, а й інші сфери державного і суспільного життя, у тому числі й право. При цьому право виступає не просто засобом формального закріплення глобалізаційних процесів і керування ними, але і само відчуває з їх боку вагомий вплив. У цьому зв'язку дослідження будь-яких питань, що мають відношення до трансформації правових явищ і процесів в умовах глобалізації, є сьогодні вкрай актуальним.

Характерною рисою сучасного світу є взаємопроникнення культур і принципів права, яке може бути описане такими поняттями, як конвергенція, інтеграція, асиміляція, творча взаємодія. Окреслені цими поняттями динамічні процеси, з одного боку, сприяють формуванню єдиної світової спільноти, а з іншого – супроводжуються протилежними процесами, спрямованими на визначення культурної ідентичності, правової автономності та породжують низку теоретично й практично важливих питань, що торкаються різних сторін

держави і права. Йдеться про вимоги, що висувуються правовим системам сучасності процесами глобалізації. Ці вимоги не можна недооцінювати, оскільки всі правові системи незалежно від власної волі залучаються до змін, які відбуваються і стають умовами їх існування. Проблеми глобалізації та інтеграції в цьому контексті постають як найвагоміший вектор розвитку цивілізації й передусім своєрідна «рівнодіюча» різноманітних і різноспрямованих тенденцій і сил сучасного світу [1].

Актуальність запропонованої проблематики дослідження зумовлена реаліями сьогодення. У контексті глобалізаційних процесів виникає потреба в теоретико-методологічному осмисленні характеру і тенденцій розвитку національної правової системи. На нових парадигмах будується дослідження правової системи у науці про державу і право, що має велике значення для формування правової свідомості та реалізації принципів правової держави в Україні.

Історичний досвід демонструє, що проголошені як універсальні детермінанти «загальнолюдські цінності», не завжди доречні для національних правових систем. Шаблони, що механічно переносяться, часто є не життєдіяльними, оскільки не враховують особливостей менталітету і правової культури, що сформувалися в конкретному суспільстві в процесі історико-культурного розвитку. Ефективність і життєдіяльність правової системи виявляється в той мірі, в якій сучасна держава пов'язує її розвиток з формуванням правової свідомості, вдосконаленням правової культури, з досягненням правової стабільності у внутрідержавних і міжнародних відносинах.

Метою статті є розгляд основних підходів до осмислення процесів глобалізації, аналіз її форм і напрямків, відмежування від суміжних процесів та явищ, визначення тенденцій розвитку правової системи України в контексті процесів глобалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Слід відзначити, що в останні десятиліття у зарубіжній правовій юриспруденції значна увага приділяється не

теоретичним дослідженням правової системи, а проблемам класифікації правових систем і критеріїв їх класифікації. На жаль, на сьогодні ґрунтовних монографічних досліджень правових аспектів світових глобалізаційних процесів небагато. Наявні матеріали свідчать про різноманіття і суперечливість поглядів на процеси, під впливом яких відбувається розвиток правової системи України в умовах глобалізації. До числа найбільш значущих досліджень можна віднести праці як вітчизняних, так і зарубіжних правників: М. Арчера, П. Бергера, А. Васильєв, А. Гідденса, Г. Ігнатенко, Р. Коттеррела, Г. Курдюков, І. Лукашук, Р. Мюллерсон, М. Олброу, О. Петришина, Т. Разехорна, Г. І. Тункіна, Є. Усенко, Л. Фрідмана, С. Хантінгтона, І. Яковюка.

Виклад основного матеріалу. У науковій літературі та в сучасних законодавчих актах не міститься єдиного, універсального визначення поняття «глобалізація». Серед учених загальноприйнятою є точка зору, що термін «глобалізація» виник у 1983 р. і належить американцю Т. Левіту. Разом із тим у широкий науковий обіг цей термін був уведений теоретиками Римського клубу – впливової міжнародної позаурядової організації, серед яких А. Печчеї, М. Месарович, Д. Х. Медоуз, Д. Л. Медоуз, Е. Ласло та ін. (всі вони – автори загальновідомих доповідей із глобальних проблем людства і засновники концепції глобалістики, що сьогодні перетворилася на метатеорію). Тривалий час глобалізація була суто економічним явищем і багатьма науковцями вона асоціювалася лише з фінансово-економічними процесами в державі. Так, на думку Л. Євстигнєєвої, Р. Євстигнєєва, О. Уткіна та В. Фурса, глобалізація – це процес, обумовлений ринковими, а не державними силами, оскільки світовий ринок певним чином поглинає державу, використовуючи елементи державного управління (податкову, валютно-кредитну, митну, зовнішнь-торговельну політику) [2]. За визначенням Міжнародного валютного фонду, глобалізація – це «у зростаючому ступені інтенсивна інтеграція як ринків товарів та послуг, так і капіталів» [3].

Кожна країна повинна мати чітке уявлення про своє місце у глобальній світовій політиці, про свою культурну ідентичність, а також про те, хто із

глобальних геополітичних сил є партнером, а хто – супротивником. За С. Хантінгтоном, глобальна економічна інтеграція відбувається в чотирьох рівнях: 1) зони вільної торгівлі; 2) митні союзи; 3) спільні ринки; 4) економічні союзи [4].

На думку Е. Тоффлера, ми живемо в час, коли вся структура влади, існуюча дотепер, набирає іншу форму. При цьому саме Європу він вважає генератором всеохоплюючої стратегії перестановки в регіональному і світовому співвідношенні сил [5]. Враховуючи проголошений євроінтеграційний вектор розвитку України, прагматичне переосмислення парадигми розвитку цивілізації третього тисячоліття в контексті глобальних політичних, економічних і соціальних процесів та роль і місце країни у ній має велике як теоретичне, так і практичне значення [6].

Прикладом впливу глобалізації на правову систему держави є прийняття 4 листопада 1950 р. в Римі десятима державами-членами Ради Європи (Бельгія, Великобританія, Німеччина, Данія, Ісландія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Норвегія та Франція) Конвенції про захист прав людини і основних свобод і створення з метою забезпечення зобов'язань за Конвенцією 21 січня 1959 р. Європейського суду з прав людини для розгляду скарг про порушення цієї Конвенції. Ратифікація Європейської конвенції дозволяє всім особам, які знаходяться під її юрисдикцією, звертатись до Європейського Суду, якщо вони вважають свої права порушеними. Це стосується і громадян України, що підтверджується ст. 55 Конституції України. Практика ЄСПЛ і функціонування європейської системи захисту прав людини наклали відбиток на підходи до вирішення гострих проблем, що стоять перед суспільством. Таким чином, позитивний вплив глобалізації на правову систему держави, членами якої є громадяни, які беруть активну участь у формуванні правової культури, очевидний.

Головним системним фактором ризику у формуванні єдиного глобального світового господарства, яке сформувалося в умовах глобалізації, є те, що на світову економіку з притаманною їй системою міжнародних

економічних відносин все більшою мірою поширюються властивості ринкової економіки як системи, що самоорганізується, з досить слабким, невизначеним і нестабільним, кризовим регулюванням процесів. Реалізація принципів глобального ринку провокує виникнення соціальних проблем так званого «соціального демпінгу», що зумовлює необхідність формулювання соціальних правил участі у глобальній економіці [7].

У сучасних умовах розбудови державності в Україні суттєво інтенсифікується процес реформування й оновлення національної законодавчої бази. Цей процес обумовлений трансформаційним періодом розвитку суспільства та ускладненням суспільних відносин, що вимагає не лише вдосконалення самих нормативно-правових актів, а й активізації наукових досліджень проблем формування права, правоутворення, нормотворчості та інституту реалізації права. Розвиток і вдосконалення законодавчої бази будь-якої держави безпосередньо пов'язується з явищем правоутворення, що є складним соціальним інститутом (процесом) створення права як системи загальнообов'язкових правових норм, що знаходять свій прояв у правовій свідомості та правовій культурі як усього населення, так і окремих громадян [8, с. 120].

Нормотворчість в умовах глобалізації трансформується перш за все у напрямі поширення її соціальної бази, тобто все більша кількість суб'єктів бере не пасивну, а найактивнішу й безпосередню участь у цьому процесі. Процес нормотворчості трансформується і під впливом того, що в правовому полі з'являються нові проблеми, вирішення яких вимагає обов'язкового правового регулювання на національному і наднаціональному рівнях. Проблеми екології, безпеки, інформації, демографії вимагають нового підходу й нового осмислення, в рамках якого необхідно поєднувати всі сфери правового регулювання. Справедливим є зауваження, що глобалізація вимагає іншого погляду на процес нормотворчості, відповідно інших принципів регулювання сучасних соціальних процесів. Має відбутися етичний поворот у міжнародних відносинах, в основу яких необхідно покласти етичні принципи буття людини у

світі: справедливість, свободу, рівноправність, консенсус, плюралізм. Неможливо в правовому полі ігнорувати традиції, ментальність народів і нав'язувати єдині юридичні норми. Будь-який юридичний закон може тоді ефективно функціонувати, коли він є легітимованим, тобто визнаним народом. Якщо закон не легітимований, то він не матиме юридичної сили і буде втілюватися за допомогою насилля [9, с. 14].

У зв'язку з цим тенденція до спрощеного розуміння правової наступності, що виявляється в сучасній політиці й навіть правотворчості, пов'язана з механічним перенесенням іноземного законодавства на український ґрунт і заслуговує критичного сталення. Як слушно зазначає О. В. Мартишин: «Експансія чужої культури завжди викликає противодію. На практичному і емоціональному рівні воно проявляється у опорі національної культури, на теоретичному рівні – у розумінні необхідності відповідності державних і правових установ реальним, а значить і національним умовам» [10, с. 11].

Проблематика правової глобалізації носить комплексний характер, що має бути враховано при розробці концепції правової політики держави як внутрішнього, так і зовнішнього спрямування. Першочергове значення при цьому мають дослідження проблем сучасного стану, шляхів вдосконалення і перспектив розвитку вітчизняного права і держави в загальному контексті процесів глобалізації, юридично важливих принципів, форм, цінностей та цілей, яких потрібно дотримуватись в умовах сучасної глобалізації й уніфікації у сфері державно-правових явищ і відносин [11].

В основі виникнення і розвитку тенденції до універсалізації та уніфікації права лежить об'єктивний процес інтеграції світової економіки, фінансів, засобів зв'язку, засобів масової інформації та інших засобів і сфер життя суспільства, який не міг не відбитися як на еволюції права в цілому, так і на тенденціях його подальшого розвитку. Універсалізація й уніфікація права простежуються практично на всіх історичних етапах державно-правового розвитку, але в умовах глобалізації вона виявляється найяскравіше і має не еволюційний, а вибуховий, революційний характер [12, с. 5].

Згідно з індексом глобалізації за версією КОФ, Україна посідає 47 місце серед країн світу і 5 місце серед пострадянських країн за рівнем глобалізації [13]. Зазначене свідчить про те, що Україна долучилась до глобалізаційних процесів в економічній, соціальній, політичній сферах, здійснює певні кроки щодо інтеграції національної економіки, культури, технологій, управління і т. д.

Одним із фундаментальних завдань права є здійснення управління глобалізацією, гармонізація її процесів і нейтралізація негативних наслідків. Право повинно виступати інструментом глобалізації й одночасно засобом управління її процесами. При цьому процес глобалізації у правовій сфері розвивається у двох напрямках, які являють собою єдиний процес трансформації права. З одного боку, очевидним є вплив глобалізаційних процесів на право, результатом чого є зближення і конвергенція правових систем сучасності. При цьому формуються загальні тенденції їх розвитку, до яких можна віднести тенденцію втілення в національних правових системах загальновизнаних норм і принципів; появу нових галузей права, таких як космічне, інформаційне, зміна законодавства у зв'язку з інтеграційними процесами та ін. З іншого боку, за посередництвом права робляться спроби спрямувати глобалізацію в певне русло, наприклад, уведення в національне право норм інших держав, адаптованих при цьому до національного правового менталітету та інших історико-культурних особливостей.

Вказані обставини визначають важливу тенденцію у розвитку правових систем на сучасному етапі, суть якої полягає в тому, що національні правові системи й правові культури знаходяться в постійній двосторонній взаємодії й впливають на формування і трансформацію один одного.

Розвиток і вдосконалення національних правових систем залежить від взаємодії з іншими правовими системами, в результаті якої відбувається залучення, вдосконалення, спрощення тих чи інших інститутів і принципів права.

Висновки. Отже, які б сфери життя держави і права не зачіпали процеси глобалізації, не повинно відбуватися знищення національних правових культур.

Ідентичність національних правових культур зберігається, в тому числі й ідентичність права. Держави можуть запозичувати одна в одній правові норми, інститути, галузі права, але не правову систему в цілому. Крім того, інтегровані у правову систему норми іноземного права набувають національної специфіки в процесі їх застосування, що надає підстави говорити про відносну самостійність права.

Список літератури:

1. Проблеми модернізації політичних систем сучасності : монографія / М. І. Панов (кер. авт. кол.), Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян та ін. ; за заг. ред. Л. М. Герасіної, О. Г. Данильяна. – Харків : Право, 2008. – С. 190.
2. Евстигнеева Л. Экономическая глобализация и постмодерн / Л. Евстигнеева, Р. Евстигнеев // *Общественные науки и современность*. – 2000. – № 1. – С. 5–14; Уткин А. Глобализация: процесс и осмысление / А. Уткин // *Свободная мысль XXI*. – 2000. – № 11. – С. 28–38; Фурс В. Глобализация жизненного мира в свете социальной теории / В. Фурс // *Общественные науки и современность*. – 2000. – № 6. – С. 128–139.
3. Гапотій В. Д. Вплив глобалізаційних процесів на теорію та практику державного суверенітету / В. Д. Гапотій // *Вісник Нац. ун-ту внутр. справ*. – Харків : Нац. ун-т внутр. справ, 2004. – Вип. 27. – С. 244.
4. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон, Э. Тоффлер ; пер. с англ. – Москва : ООО «Издательство АСТ», 2003. – 603 с.
5. Тоффлер Э. Метаморфозы власти / Э. Тоффлер ; пер. с англ. – Москва : ООО «Издательство АСТ», 2002. – 669 с.
6. Шконда В. В. Глобалізація: оцінки, наслідки, регулювання : монографія / В. В. Шконда, А. В. Кальянов. – Донецьк : Донбас, 2014. — 166 с.
7. Удовика Л. Г. Правова система України: глобалізаційні трансформації / Л. Г. Удовика. – Запоріжжя : КСК-Альянс, 2014. – 320 с.
8. Державно-правове регулювання в умовах трансформації суспільних відносин : [монографія] /з заг. ред. Ю. Л. Бошицького. – Київ : Юрид. думка, 2009. – 536 с.
9. Ониськів М. Глобалізація і правотворення / М. Ониськів // *Право України*. – 2002. – № 9. – С. 10–15.
10. Мартышин О. В. Национальная политическая и правовая культура в контексте глобализации // *Государство и право*. – 2005. – № 4. – С. 11.
11. Нерсеянц В. С. Правовая политика Российской Федерации: основные направления и задачи [Электронный ресурс] / В. С. Нерсеянц. – Режим доступа : <http://www.centrlaw.ru/publikacii/Nerses1/index.html>.
12. Марченко М. Н. Об основных тенденциях развития права в условиях глобализации / М. Н. Марченко // *Государство и право*. – 2009. – № 6. – С. 5–11.
13. KOF Index of Globalization: індекс рівня глобалізації країн світу по версії KOF (2013) [Electronic resource] / KOF Swiss Economic Institute. – Access mode : <http://globalization.kof.rthz.ch>.

References:

1. Panov, M.I., Gerasina, L.M., Danyl'jan, O. G. et al. (2008). Problemy modernizacii politychnyh system suchasnosti. L.M. Gerasina, O.G. Danyl'jan (Eds.). Kharkiv: Pravo, 190 [in Ukrainian].

2. Evstigneeva, L., Evstigneev, R. (2000). Jekonomicheskaja globalizacija i postmodern. *Obshhestvennye nauki i sovremennost'*, 1, 5–14 [in Russian]; Utkin, A. (2000). Globalizacija: process i osmyslenie. *Svobodnaja mysl' XXI*, 11, 28–38 [in Russian]; Furs, V. (2000). Globalizacija zhiznennogo mira v svete social'noj teorii. *Obshhestvennye nauki i sovremennost'*, 6, 128–139 [in Russian].
3. Gapotij, V.D. (2004). Vplyv globalizacijnyh procesiv na teoriju ta praktyku derzhavnogo suverenitetu. *Visnyk Nac. un-tu vnutr. sprav. Issue 27*, 244 [in Ukrainian].
4. Hantington, S., Toffler, Je. (2003). *Stolknovenie civilizacij*. (Trans. from angl.). Moscow: AST [in Russian].
5. Toffler, Je. (2002). *Metamorfozy vlasti*. (Trans. from angl.). Moscow: AST [in Russian].
6. Shkonda, V.V., Kal'janov, A.V. (2014). *Globalizacija: ocinky, naslidky, reguljuvannja*. Donec'k: Donbas [in Ukrainian].
7. Udovyka, L.G. (2014). *Pravova systema Ukrainy: globalizacijni transformacii*. Zaporizhzhja: KSK-Al'jans [in Ukrainian].
8. Boshyc'kogo, Ju.L. (Ed.). (2009). *Derzhavno-pravove reguljuvannja v umovah transformacii' suspil'nyh vidnosyn*. Kiev: Juryd. dumka [in Ukrainian].
9. Onys'kiv, M. (2002). *Globalizacija i pravotvorennja*. *Pravo Ukrainy*, 9, 10–15 [in Ukrainian].
10. Martyshin, O.V. (2005). *Nacional'naja politicheskaja i pravovaja kul'tura v kontekste globalizacii*. *Gosudarstvo i pravo*, 4, 11 [in Russian].
11. Nersejanc, V.S. *Pravovaja politika Rossijskoj Federacii: osnovnye napravlenija i zadachi*. Retrieved from: <http://shhshshh.centrlashh.ru/publikacii/Nerses1/indeh.html> [in Russian].
12. Marchenko, M.N. (2009). *Ob osnovnyh tendencijah razvitija prava v uslovijah globalizacii*. *Gosudarstvo i pravo*, 6, 5–11 [in Russian].
13. KOF Index of Globalization. KOF Swiss Economic Institute. Retrieved from: <http://globalization.kof.rthz.ch>.

Сидоренко О. О. Правовая система Украины в контексте глобализации.

Статья посвящена рассмотрению сущности глобализационных процессов, их влияния на образование и реализацию права. Выявлены закономерности развития правовой системы Украины, а также положительные и негативные последствия глобализации для государства в целом.

Ключевые слова: глобализация, система права; глобализационные процессы; международное право.

Sydorenko O. O. The legal system of Ukraine in the context of globalization.

The essence of globalization processes and their influence on the formation and implementation of the law. The regularities of the development of the legal system of Ukraine, as well as the positive and negative consequences of globalization for the state as a whole.

Keywords: globalization; law; globalization processes; international law.

Надійшла до редколегії 01.06.2016 р.

Sydorenko O. O.,
Candidate of Legal Sciences,
Assistant of Department of Theory of State and Law,
Yaroslav Mudryi National Law University,
Ukraine, Kharkiv
e-mail: olga.ales@mail.ru
ORCID 0000-0003-0485-6431

THE LEGAL SYSTEM OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

Problem statement. Globalization is universal in nature and the nature of the phenomenon. It covers not only the global economy, finance, the media, where it manifests itself in the most developed form, and other areas of public life, including the right. This right is not just a means of securing formal processes of globalization and manages, but also feel the same on their part to significant influence. In this regard, the study of any issues related to the transformation of legal phenomena and processes in the context of globalization, today is important.

The topical value of the research. A characteristic feature of the modern world is the interpenetration of cultures and principles of law that can be described by such concepts as convergence, integration, assimilation, creative interaction. Covered by the notions of dynamic processes on the one hand, contribute to the formation of a unified world community on the other, accompanied by contradictory processes aimed at identifying cultural identity, legal autonomy and generate a number of important theoretical and practical issues affecting the different sides of law. It comes to the requirements that apply modern legal systems globalization. These requirements cannot be underestimated, since all legal systems regardless of their own free will involve in the changes that are taking place and the conditions of their existence.

The aim of the article. The relevance of the proposed research problems caused by the realities of today. In the context of globalization there is a need for theoretical and methodological understanding the nature and trends of the national legal system. The new research paradigms based legal system in the science of state

and law, which is important for the formation of legal awareness and implementation of the rule of law in Ukraine.

Historical experience shows that proclaimed as universal determinants «universal values» are not always relevant to national legal systems. Templates mechanically transferred often are not zhyttyediyalnymy because it does not take into account the features of the mentality and legal culture, formed in a particular society in the historical and cultural development.

The effectiveness and viability of the legal system reflected in the extent to which the modern state links its development with the formation of legal awareness; develop legal culture, the achievement of stability in the legal intrastate and international relations.

The article is a review of the main approaches to understanding the processes of globalization, the analysis of the forms and directions of separating from related processes and phenomena that determine the trends of the legal system of Ukraine in the context of globalization.

An example of the impact of globalization on the legal system of the state is to take 4 November 1950 in Rome ten member states of the Council of Europe (Belgium, UK, Germany, Denmark, Iceland, Italy, Luxembourg, Netherlands, Norway, France) Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and the establishment to ensure obligations under the Convention 21 January 1959 the European court of human rights to consider complaints of violations of the Convention. Ratification of the European Convention enables all persons under its jurisdiction; apply to the European Court if they believe their rights have been violated. This also applies to citizens of Ukraine, which is confirmed by Article 55 of the Constitution of Ukraine.

The main systemic risk factor in the formation of a single global world economy that emerged in the context of globalization is that the global economy with its inherent system of international economic relations is increasingly spreading properties market economy as a system of self-organizing, with very weak, uncertain and unstable, crisis management processes.

In modern conditions of statehood in Ukraine has intensified the process of reform and renewal of national legislation. These processes caused the transformation period of society and the complexity of social relations that requires not only the most improvement of regulations, but also enhance research problems of formation of law, rulemaking and institute the right.

Rule-making in the context of globalization transformed primarily towards the expansion of its social base, that an increasing number of takes not passive, but active and direct participation in the process. This process is transformed and influenced by the fact that in the legal field, new problems whose solution requires mandatory legal regulations at national and supranational levels. Environmental issues, security of information. Demographics require a new approach and new thinking, in which the need to combine all aspects of legal regulation. It would be fair comment is that globalization requires a different view of the rulemaking process, in accordance with other principles of regulation of modern social processes. He has held ethical turn in international relations, which are based need to put ethical principles of human existence in the world: justice, freedom, equality, consensus pluralism. It is impossible to ignore the legal framework traditions and mentality of peoples and impose uniform legal norms.

One of the fundamental problems is the right exercise control globalization, harmonization of processes and neutralization of negative consequences. The right should act as a tool of globalization while managing its processes means. The process of globalization in the legal field is developing in two directions, which represent only the transformation of law. On the one hand, it is clear the impact globalization processes on the right, resulting in convergence and convergence of our legal systems. This formed the general trends of development, which include a tendency implementation of national legal systems universally recognized norms and principles; the emergence of new areas of law, such as space, information, change of legislation in connection with the integration processes and more. On the other hand, through the law attempts to steer globalization in a certain way, for example, the introduction of domestic law standards of other countries, thus adapted to the

mentality of national legal and other historical and cultural features.

Conclusions of the research. So whatever aspects of life of law did not affect the process of globalization should not be destroying national legal cultures. Identity national legal cultures preserved, including the identity of law. States can borrow one of the same law, institutions, law, but the legal system as a whole. Also integrated into the legal system of foreign law acquire national identity in the process of their application. This suggests that the relative autonomy law.

Keywords: globalization; law; globalization processes; international law.